

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 362/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. T. C., K., zastúpenej advokátom JUDr. O. L., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní o povolenie obnovy konania vedenom pod sp. zn. 7 CoP 327/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. T. C. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2007 doručená sťažnosť Ing. T. C., K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoP 327/06 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti vyplynulo, že:

„1. Sťažovateľka je účastníčkou v konaní vo veci starostlivosti o maloleté deti C., L. a K. vedenom pred Okresným súdom Košice I vedenom pod sp. zn. 23 P 9/2003, ktoré konanie sa začalo na jej návrh dňa 13. 1. 2003. resp. v konaní pod sp. zn. 7 CoP 327/2006.

2. Rozsudkom Okresného súdu Košice II zo dňa 17. 2. 2004 došlo okrem iného k určeniu výživného na maloleté deti sťažovateľky.

3. Po podaní odvolania, Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 16 CoP 270/2004 zo dňa 3. 12. 2004 zrušil rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 23 P 9/2003-63 zo dňa 17. 2. 2004, a zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o určení výživného zo strany otca tak, že pre mal. L. určil výživné od 1. 1. 2003 do 31. 8. 2003 v sume 4 500,- Sk mesačne a od 1. 9. 2003 do 12. 1. 2004 v sume 5.500,- Sk mesačne a výživu mal. K. od 1. 9. 2003 do 12. 1. 2004 určil výživné v sume 3.500,- Sk mesačne a zároveň zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o dlžnom výživnom a spôsobe jeho zaplatenia a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Po doručení rozsudku Krajského súdu sp. zn. 16 CoP 270/2004 zo dňa 3. 12. 2004 bola sťažovateľka nútená podať návrh na vydanie opravného uznesenia, za účelom opravy znenia výroku rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 16 CoP 270/04 zo dňa 3. 12. 2004.

5. Opravné uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 16 CoP 270/04-115 bolo doručené účastníkom dňa 24. 8. 2005.

6. Po vrátení veci na Okresný súd Košice II otec v konaní sp. zn. 23 P 9/2003 využil legálne spôsoby predlžovania súdneho sporu a dňa 4. 11. 2005 podal na Okresný súd Košice II podľa názoru sťažovateľky nedôvodný návrh na povolenie obnovy konania.

7. Uznesením Okresného súdu Košice II sp. zn. 23P 9/2003-176 zo dňa 6. 9. 2006 došlo k zamietnutiu návrhu na povolenie obnovy konania.

8. Dňa 3. 10. 2006 bolo podané zo strany otca odvolanie a spisový materiál bol dňa 5. 10. 2006 doručený Krajskému súdu v Košiciach, ktorý vec vedie pod sp. zn. 7 CoP 327/2006.

9. Podaním zo dňa 16. 5. 2007 sa sťažovateľka vyjadrila k odvolaniu otca proti zamietnutiu návrhu na povolenie obnovy konania a poukázala na prieťahy v konaní.

10. Podaním zo dňa 3. 8. 2007 sťažovateľka opätovne požiadala o odstránenie prieťahov v konaní avšak bezúspešne.

11. Z dôvodu že vec sp. zn. 23 P 9/2003 sa nachádza od 5. 10. 2006 na Krajskom súde v Košiciach, ktorý má rozhodnúť vo veci odvolania proti zamietnutiu povolenia návrhu obnovy konania nemôže Okresný súd konať vo veci samej.

Sťažovateľka má za to, že vzhľadom ku skutočnosti, že po uplynutí takmer 5 rokov od podania návrhu vo veci starostlivosti o maloleté deti nemohlo dôjsť k meritórnemu uzavretiu celej veci v konaní dochádza ku zbytočným prietahom, za ktoré podľa jej názoru zodpovedá predovšetkým Krajský súd v Košiciach.

Od 3. 12. 2004 kedy Krajský súd v Košiciach v konaní 16 CoP 270/04 ustálil výšku výživného na obidve maloleté deti na čas do rozvodu účastníkov konania, z rôznych príčin doposiaľ nemohlo byť vo veci opätovne rozhodnuté ani len na prvom stupni.

Množstvo prietahov spôsobila odborná znalosť zástupcu otca v postupe súdov a nutnosťou zaoberať sa novými návrhmi, či využitím mimoriadnych opravných prostriedkov.

Je však nesporné že práve Krajský súd v Košiciach spôsobil v danej veci nemalé prietahy.

Dňa 3. 12. 2004 v senáte 16 CoP Krajský súd v Košiciach vyhlásil rozsudok sp. zn. 16 CoP 270/2004, ktorým zrušil rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 23 P 9/2003-63 zo dňa 17. 2. 2004.

Písomné vyhotovenie rozsudku bolo doručené súdu prvého stupňa 10. 1. 2005 a ten následne dňa 24. 2. 2005 ho doručil jednotlivým účastníkom konania.

Okresný súd Košice II však mohol konať vo veci samej až po 24. 8. 2005 a to potom, čo mu bolo doručené opravné uznesenie Krajského súdu v Košiciach vydané na základe návrhu sťažovateľky zo dňa 1. 4. 2005, t. j. po viac ako po 8 mesiacoch.

Po podaní návrhu na povolenie obnovy konania zo strany otca dňa 4. 11. 2005 Okresný súd Košice II uznesením sp. zn. 23P 9/2003-176 zo dňa 6. 9. 2006 zamietol návrh na povolenie obnovy konania.

Teraz je nutné skonštatovať, že vec sa opäť už viac ako 13 mesiacov nachádza na KS v Košiciach a vzhľadom na charakter a rozsah účelovej obrany otca, ktorému vyhovuje súčasný stav a je si vedomý neúročenia dlžnej čiastky výživného, len najoptimistickejšia predpoveď predpokladá právoplatné ukončenie konania do konca budúceho roka.

Sťažovateľka je teda v pozícii keď od podania návrhu na začatie konania uplynulo takmer päť rokov a za toto obdobie súdy nedokázali náležité rozhodnúť o úprave práv a povinností účastníkov konania. ...

Od januára roku 2003 nedošlo k vydaniu meritórneho rozhodnutia a tým nedošlo k náležitej súdnej ochrane práv a právom chránených záujmov sťažovateľky.

Za takýchto podmienok sťažovateľka stratila vieru v spravodlivé a promptné rozhodnutie súdu vo veci.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, sťažovateľka žiada Ústavný súd, aby v predmetnej veci vydal tento nález:

Krajský súd v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoP 327/2006 porušil právo Ing. T. C. ..., aby sa vec prerokovala bez zbytočných prietahov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Krajskému súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoP 327/2006 sa prikazuje konať bez prietahov.

Ing. T. C. sa priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 60 000,- Sk, ktoré je Krajský súd v Košiciach povinný jej vyplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

Ing. T. C. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný vyplatiť jej právnomu zástupcovi do 30 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv alebo slobôd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1193 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol

posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Predmetom konania pred ústavným súdom je tvrdenie sťažovateľky, že postupom krajského súdu v odvolacom konaní o návrhu „na povolenie obnovy konania“ vedenom pod sp. zn. 7 CoP 327/06 došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Návrhom na obnovu konania - ktorý bol prvostupňovým súdom zamietnutý - otec maloletých detí chce dosiahnuť zmenu právoplatnej časti rozsudku „Okresného súdu Košice II sp. zn. 23 P 9/2003-63 zo dňa 17. 2. 2004“ v spojení s rozsudkom „Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 16 CoP 270/2004 zo dňa 3. 12. 2004“ vo výroku „o určení výživného zo strany otca“. Keďže uznesením okresného súdu „sp. zn. 23P 9/2003-176 zo dňa 6. 9. 2006 došlo k zamietnutiu návrhu na povolenie obnovy konania“, otec maloletých detí podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, krajský súd však podľa názoru sťažovateľky v odvolacom konaní porušuje jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd predovšetkým poukazuje na to, že jeho judikatúra sa ustálila v tom, že základným účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (a obdobne aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 100/03). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

Podľa § 234 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne, alebo obnovu konania povolí. V zmysle odseku 3

citovaného ustanovenia povolením obnovy konania sa odkladá vykonateľnosť rozhodnutia vo veci.

Podľa § 235 ods. 1 OSP len čo nadobudne rozhodnutie o povolení obnovy právoplatnosť, súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednaní obnovy.

Podľa § 235 ods. 2 OSP ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne uznesením návrh na jeho zmenu. Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, nové rozhodnutie nahradí pôvodné rozhodnutie.

V konaní o návrhu na obnovu konania - v štádiu do právoplatného rozhodovania o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania - nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako to platí, pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti týkajúcej sa práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote - pozri napr. Sablon v. Belgicko, 2004), pretože nejde o rozhodovanie o hmotnom práve alebo záväzku a o odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci (*mutatis mutandis* III. ÚS 187/02, III. ÚS 191/02, IV. ÚS 185/04).

Takéto rozhodnutie týkajúce sa práv účastníkov konania bolo už totiž vydané v pôvodnom konaní vedenom Okresným súdom Košice II pod sp. zn. 23 P 9/03 zo 17. februára 2004 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 CoP 270/04 z 3. decembra 2004 a v zmysle § 159 ods. 3 OSP predstavuje prekážku veci rozhodnutej, ktorú nemožno prejednať znova. Právna neistota účastníkov tohto konania bola odstránená relevantnou časťou uvedených právoplatných rozhodnutí.

Prekážka veci rozhodnutej odpadne len za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania podľa § 235 ods. 1 OSP, keď by okresný súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejednal. V tomto štádiu by už preto išlo o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím o návrhu na zmenu rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní, a prichádzala by teda do úvahy aj aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa

práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a rovnako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už vyslovil, že pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku (§ 228 a nasl.) môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (mutatis mutandis III. ÚS 191/02).

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup krajského súdu v predmetnom konaní po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bez ďalšieho kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľky garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2008